

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea “Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Psihologie și Științe ale Educației
1.3 Departamentul	Științele Educației
1.4 Domeniul de studii	Științe ale educației
1.5 Ciclul de studii	Licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Pedagogia învățământului primar și preșcolar

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Fundamentele psihopedagogiei speciale						
2.2 Titularul activităților de curs	Lect. univ. dr. Carolina Bodea Hațegan						
2.3 Titularul activităților de seminar	Asist. univ.dr. Carmen David						
2.4 Anul de studiu	1	2.5 Semestrul	I	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DF

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					23
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					30
Tutoriat					6
Examinări					4
Alte activități:					-
3.7 Total ore studiu individual		83			
3.8 Total ore pe semestru		125			
3.9 Numărul de credite		5			

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• Nu este cazul
4.2 de competențe	• Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	• Sală de curs dotată cu aparate de proiectare
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	• Materiale disponibile în format tipărit sau electronic pentru demonstrații

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	• Cunoașterea principalelor teorii și a sistemelor de bune practici de la nivel internațional privind activitățile de sprijin și de învățare itinerantă; • Cunoașterea, înțelegerea, teoriilor și metodelor de bază ale domeniului și ale ariei de specializare; utilizarea lor adecvată în comunicarea profesională • Cunoașterea principalelor tehnologii de acces, a produselor, serviciilor și resurselor care facilitează mediul de dezvoltare al copiilor mici, mediul de învățare ale elevilor cu diverse dizabilități; și mediul de lucru ale adulților cu nevoi speciale • Însușirea și analiza critică a modalităților de adaptare, augmentare și modificare curriculară; • Aplicarea și adaptare de tehnici de modificare a metodelor instructionale și a materialelor în funcție de stilurile de învățare și nevoile elevilor/adulților cu dizabilități; • Colaborarea în evaluarea nevoilor persoanei cu dizabilități de utilizare a tehnologiilor de acces; • Elaborarea de programe de învățare itinerantă și de suport psihopedagogic pentru copiii/elevii și adulții cu CES integrați în învățământul de masă sau pentru elevii imobilizați la domiciliu sau aflați în medii spitalicești;
Competențe transversale	Aplicarea normelor etice în cercetările acțiune cu persoane cu dizabilități, precum și în activitățile de evaluare, adaptare curriculară și consiliere psihopedagogică; Planificarea și implementarea activităților din cadrul echipei multi-disciplinare pe baza criteriilor relevante conferite de rolul psihopedagogului în echipa multi – disciplinară; Utilizarea platformelor de e-learning, a învățării de tip blended learning și a bazelor de date internaționale pentru dezvoltarea personală și profesională.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Dobândirea unor cunoștințe și abilități de bază cu privire la aria psihopedagogiei speciale.
7.2 Obiectivele specifice	• Familiarizarea cu principalele categorii de dizabilitate • Familiarizarea cu terminologia din domeniul psihopedagogiei speciale în vederea utilizării adecvate • Dobândirea de cunoștințe cu privire la nivelurilor de realizare a integrării • Dobândirea de cunoștințe în legătură cu modalitățile de adaptare a procesului instructiv- educativ la specificul cerințelor educative ale

	elevului • Dobândirea de cunoaștere cu privire la etiologia diferitelor tipuri de dizabilități; • Integrarea informațiilor cu privire la categoriile copiilor cu cerințe educative speciale în vederea asigurării unui management de caz eficient, care să asigure coerența intervenției cu evaluarea psihopedagogică • Dobândirea de cunoaștere cu privire la tipologia dizabilităților și a criteriilor diagnostice de bază • Dezvoltarea abilităților de analiză critică a textelor de specialitate provenite din diverse surse • Dezvoltarea abilităților de exprimare orală și în scris pentru diverse scopuri
--	--

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
C1. Dimensiunile interdisciplinare ale psihopedagogiei speciale. Psihopedagogia specială: obiectul de studiu, implicații practice.	Prelegere	Prezentare ppt
C2. Clasificarea deficiențelor. Principalele criterii din clasificarea internațională a funcționării, dizabilității și sănătății (CIF)	Prelegere Studiu de caz	CIF Alte sisteme de clasificare
C3. Specificul noțiunilor de deficiență/dizabilitate, incapacitate, handicap, recuperare, integrare/incluziune	Expunere interactivă	Exemple de situații concrete, studii de caz
C4. Aspecte introductive privind dizabilitățile senzoriale de vedere.	Expunere interactivă	Prezentare ppt
C5. Aspecte introductive privind dizabilitățile senzoriale de auz.	Expunere interactivă Problematizare	Prezentare ppt Prezentare audio-video
C6. Aspecte introductive privind dizabilitățile intelectuale.	Expunere interactivă	Studiu de caz
C7. Aspecte introductive privind tulburările de limbaj.	Expunere interactivă Problematizare Exercițiu	Prezentare audio-video
C8. Dubla deficiență senzorială	Expunere interactivă	Prezentare ppt
C9. Principiile fundamentale ale educației speciale	Munca cu textul	Fișe de lucru
C10. Niveluri ale integrării/incluziunii	Analiza de caz	Studiu de caz
C11. Adaptarea curriculară	Expunere Exercițiul Problematizarea	Materiale curriculare
C12. Proiectele educative individualizate	Demonstrația Exercițiul	PEI-uri
C13. Analiză comparativă a sistemelor educaționale din România și alte țări, cu referire la domeniul	Analiza de caz Expunere	Prezentare ppt

educației speciale/ integrate.		
C14. Rolul muncii în echipă în procesul de recuperare/reabilitare și integrare socială a persoanelor cu dizabilități	Problematizarea Prelegerea	Prezentare ppt
Bibliografie 1. Anca, M. (2003). <i>Psihopedagogia deficienților de auz</i>, PUC, Cluj-Napoca 2. Daunt, P. (1993). <i>Education for children and youngsters with special needs in Western Europe</i>, Cambridge 3. Gearheart, B., Mullen, R., Gearheart, C. (1993). <i>Exceptional Individuals. An Introduction</i>, Brooks/Cole Publishing Company Pacific Grove, California 4. Gherguț, Alois (2005). <i>Sinteze de psihopedagogie specială. Ghid pentru concursuri și obținerea gradelor didactice</i>, Editura Polirom, Iași 5. Gherguț, Alois (2003). <i>Managementul serviciilor de asistență psihopedagogică și socială. Ghid practic</i>, Editura Polirom, Iași 6. Hall D.M., Hill, P.D. (1996). <i>The child with a disability</i>, Blackwell Science, UK 7. Heward, W., (1996). <i>Exceptional children. An introduction to Special Education</i>, Englewood Cliffs, New Jersey Columbus, Ohio 8. Popovici, V.D. (1998). <i>Elemente de psihopedagogia integrării</i>, Ed. Pro Humanitate, București 9. Preda, V. (1993). <i>Psihopedagogia deficienților vizuali</i>, UBB, Cluj-Napoca 10. Preda, V (coord.) (2000). <i>Orientări teoretico-praxiologice în educația integrată</i>, Presa Universitară Clujeană, Cluj Napoca 11. Preda, V. (1998). <i>Educația copiilor cu cerințe speciale</i>, în Ionescu, M. (coord.), “Educația și dinamica ei”, Ed. Învățământului, București, p. 147-156 12. Mason, H., Mc Call, S. (1997). <i>Visual impairment. Acces to Education for children and Young People</i>, David Fulton Publishers, London 13. Turnbull, A., Ruthereford, H., Shank, M., Leal, D. (1995). <i>Special Education In Today s Schools</i>, Englewood Cliffs, New Jersey Columbus, Ohio 14. Vrăsmaș, T., Patrick, D., Mușu, I. (1996). <i>Integrarea în comunitate a copiilor cu cerințe educative speciale</i>, UNICEF 15. Vrăsmaș, T. (2001). <i>Învățământul integrat și/sau inclusiv</i>, Ed. Aramis, București 16. <i>Revista de Educație Specială</i>, I.N.R.E.S.P.H., București 17. <i>Revista Recuperarea și integrarea persoanelor cu handicap</i>, I.N.R.E.S.P.H., București 18. <i>Revista Societate și handicap</i> 19. Verza, E. și Verza, F. E. (2011). <i>Tratat de psihopedagogie specială</i>, Editura Universității din București: București.		

Bibliografie suplimentară:

1. Aebli, H. (1975). *Didactica psihologică*, E.D.P., București.
2. Ausubel, D.P., Robinson, F.G. (1981). *Învățarea în școală. O introducere în psihologia pedagogică*, E.D.P., București, 1981.
3. Babanski, K.I. (1979). *Optimizarea procesului de învățământ*, E.D.P., București.
4. Carroll, J.B. (1963). *A Model of School Learning*, "Teachers College Record", 64, p.723-733.
5. Cerghit, I., (coord.) (1983). *Perfecționarea lecției în școala modernă*, E.D.P., București.
6. Druțu, I. (1995), Psihopedagogia deficienților mintali (lecții), UBB
7. Gagné, R. (1975). *Condițiile învățării*, E.D.P., București.
8. Juhel, J. (1999). *Différences individuelles et processus cognitifs*, în P.-Y. Gilles (ed.), Psychologie différentielle, Bréal, Paris, p. 170-223.
9. Loehlin, J. (1989), *Partitioning environmental and genetic contributions to behavioral development*, în "American Psychologist", nr.10.
10. Păun, E. (1998). *Bazele sociopedagogice ale educației integrate*, în Educația integrată a copiilor cu handicap, UNICEF, București.
11. Preda, V. (1998). *Modele ale educației precoce privind copiii cu cerințe speciale*, în : Educația integrată a copiilor cu handicap, UNICEF, București.
12. Preda, V. (2000). *Orientări teoretico-praxiologice în educația specială*, Presa Universitară Clujeană.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Seminar 1: Documente naționale și internaționale de referință care reglementează statutul și practica educației speciale/ integrate	Munca cu textul	Convenția cu privire la drepturile persoanelor cu dizabilități și Protocolul Opțional (adoptată de ONU la 13 Decembrie 2006) Legea educației
Seminar 2 : Perspectiva categorială și dimensională în abordarea dizabilităților. Sistemele de clasificare categorială DSM-IV și ICD- 10.	Munca cu textul Dezbateri	
Seminar 3: Aplicații ale modelelor dizabilității (modelul medical, modelul deficienței și modelul social)	Exercițiul Modelarea	
Seminar 4: Educația cerințelor speciale. Școala incluzivă	Expunerea Problematizarea	
Seminar 5: Rolul cadrului didactic în cadrul școlii	Modelarea Prelegerea Demonstrația	

incluzive. Modele de parteneriat în educația incluzivă.	Exercițiul	
Seminar 6: Tabloul clinic și psihopedagogic al dizabilităților intelectuale. Aplicații privind instruirea diferențiată.	Expunere Exercițiul Modelarea Studiul de caz	
Seminar 7: Tabloul clinic și psihopedagogic în deficitul de atenție cu hiperactivitate. Aplicații privind instruirea diferențiată.	Expunere Exercițiul Modelarea Studiul de caz	
Seminar 8: Tabloul clinic și psihopedagogic al tulburărilor din spectrul autist. Aplicații privind instruirea diferențiată.	Expunere Exercițiul Modelarea Studiul de caz	Povestiri sociale. Aplicații
Seminar 9 : Tabloul psihopedagogic în contextul unei dizabilități neuromotorii. Aplicații privind instruirea diferențiată.	Expunere Exercițiul Modelarea Studiul de caz	
Seminar 10: Tabloul clinic și psihopedagogic în cazul elevilor cu epilepsie.	Expunere Exercițiul Modelarea Studiul de caz	
Seminar 11: Adaptarea curriculară. Aplicații	Exercițiul Studiul de caz	
Seminar 12 : Elaborarea unui proiect educativ individualizat	Exercițiul	
Seminar 13: Susținere proiecte	Prezentare proiect	
Seminar 14: Susținere proiecte	Prezentare proiect	

Bibliografie

1. Daunt, P. (1993). *Education for children and youngsters with special needs in Western Europe*, Cambridge
2. Gearheart, B., Mullen, R., Gearheart, C. (1993). *Exceptional Individuals. An Introduction*, Brooks/Cole Publishing Company Pacific Grove, California
3. Gherguț, Alois (2005). *Sinteze de psihopedagogie specială. Ghid pentru concursuri și obținerea gradelor didactice*, Editura Polirom, Iași
4. Gherguț, Alois (2003). *Managementul serviciilor de asistență psihopedagogică și socială. Ghid practic*, Editura Polirom, Iași
5. Hall D.M., Hill, P.D. (1996). *The child with a disability*, Blackwell Science, UK
6. Heward, W., (1996). *Exceptional children. An introduction to Special Education*, Englewood Cliffs, New Jersey Columbus, Ohio
7. Popovici, V.D. (1998). *Elemente de psihopedagogia integrării*, Ed. Pro Humanitate, București
8. Preda, V (coord.) (2000). *Orientări teoretico-praxiologice în educația integrată*, Presa Universitară Clujeană, Cluj Napoca

9. Preda, V. (1998). *Educația copiilor cu cerințe speciale*, în Ionescu, M. (coord.), “Educația și dinamica ei”, Ed. Învățământului, București, p. 147-156
10. Sack, M. (1992). *Ecole ordinaire et handicap*, Commission Communautaire Francaise, Bruxelles
11. Turnbull, A., Ruthereford, H., Shank, M., Leal, D. (1995). *Special Education In Today’ s Schools*, Englewood Cliffs, New Jersey Columbus, Ohio
12. Vrăsmaș, T., Patrick, D., Mușu, I. (1996). *Integrarea în comunitate a copiilor cu cerințe educative speciale*, UNICEF
13. Vrăsmaș, T. (2001). *Învățământul integrat și/sau inclusiv*, Ed. Aramis, București
14. *Revista de Educație Specială*, I.N.R.E.S.P.H., București
15. *Revista Recuperarea și integrarea persoanelor cu handicap*, I.N.R.E.S.P.H., București
16. *Revista Societate și handicap*
17. Baron- Cohen, S., Leslie, A.M, Frith, U. (1985). Does the autistic child have a “theory of mind”?, in *Cognition*, 21.
18. Baron- Cohen, S.(1989). He autistic child’s theory of mind: a case of specific developmental delay, in *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, 30 (2).
19. <http://www.angelfire.com/pa5/as/asteachersites.html>
20. Intellectual Disability: Definition, Classification, and Systems of Support, AAIDD, 11th Edition, 2010. *American Association on Intellectual and Developmental Disabilities – AAIDD*, <http://www.aamr.org/>
21. Baroff, G.S. (1986). *Mental retardation. Nature, cause and management*, New York: Hemisphere Publishing Corporation.
22. Gherguț, A. (2007). *Sinteze de psihopedagogie specială*, Iași: Polirom.
23. Winebrenner, S. (1996). *Teaching kids with learning difficulties in the regular classroom*, Freespirit:Minneapolis.
24. Beattie, J., Jordan, L.A., Algozzine, B. (2006). *Making inclusion work*, Corwin Press:Thousand Oaks.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținuturile disciplinei au fost selectate în acord cu documentele internaționale de referință existente, care reglementează statutul și practica educației speciale/ integrate.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Relaționarea terminologiei de specialitate cu tablouri simptomatologice specifice	Examen scris	75%
	Surprinderea implicațiilor psihopedagogice generale ale diferitelor tablouri de dizabilitate		
10.5 Seminar/laborator	Argumentarea opiniilor cu privire la tema de dezbatere Implicarea activă în realizarea exercițiilor sau a altor activități de seminar	Participare activă, verificări pe parcurs, proiecte de cercetare-acțiune	25%
	Documentare adevată cu privire la tabloul clinic și psihopedagogic al unei categorii cu cerințe educative speciale Sintetizarea informațiilor Accesibilizarea informațiilor prin adaptarea la diverse audiențe Prezentarea cursivă, uzând de un vocabular de specialitate a proiectului de informare propus	Proiect de semestru constând într-o activitate de informare privind o categorie cu cerințe educative speciale (elaborare referat însoțit de pliant de informare, susținerea proiectului de grup)	
10.6 Standard minim de performanță			
Operarea cu concepte fundamentale ale psihopedagogiei speciale			
Evidențierea cunoașterii unor aspecte specifice ale categoriilor de copii cu cerințe educative speciale, inclusiv cu dizabilități			

Data completării

.....

Semnătura titularului de curs

.....

Semnătura titularului de seminar

.....

Data avizării în departament

.....

Semnătura directorului de departament

.....